

naslova prekrškov..). S ciljem zmanjševanja dolga Finančna uprava RS dosledno in aktivno izvaja vse postopke davčne izvršbe, ki jih predvideva davčna zakonodaja. Pri tem bi radi opozorili, da je verjetnost izterjave aktivnega dolga veliko večja kot pri pogojno izterljivem dolgu. Za pogojno izterljivi dolg je namreč značilno, da so izčrpane skorajda vse možnosti, da bi se dolg izterjal v postopku davčne izvršbe. Poplačilo dolga je v največji meri odvisno tudi od zaključka sodnih postopkov (prisilne poravnave, stečajnega postopka, stečaja zapuščine, izvršbe iz nepremičnega premoženja).

V prvih osmih mesecih letošnjega leta je Finančna uprava RS z izdanimi opomini, sklepi in telefonskimi pozivi terjala dolg v višini 919.319.791 EUR, od tega za 807.714.241 EUR dolga iz naslova davčnih obveznosti in 111.605.550 EUR dolga iz naslova nedavčnih obveznosti. Na podlagi izvedenih ukrepov in aktivnosti je bilo izterjanega za 365.021.750 EUR dolga, od tega za 345.218.220 EUR dolga iz naslova davčnih obveznosti in 19.810.831 EUR dolga iz naslova nedavčnih obveznosti.

Največji delež plačil predstavljajo plačila po sklepih, in sicer 55 % vseh plačil. Sledijo plačila prejeta na podlagi opominov z 41 % deležem ter plačila na podlagi telefonske izterjave s 5 % deležem vseh plačil.

Pregled ukrepov in aktivnosti na področju izvršb v obdobju od 1.1. do 31. 8. 2014:

Zap. št.	UKREPI	SKUPAJ REALIZACIJA FURS		SKUPAJ REALIZACIJA DAVČNE TERJATVE *		SKUPAJ REALIZACIJA NEDAVČNE TERJATVE	
		število	znesek	število	znesek	število	znesek
1.	Opomini pred začetkom davčne izvršbe in telefonski pozivi						
1.1.	Opomini pred začetkom davčne izvršbe (davki + obveznosti, ki jih DURS le izterjuje)						
1.1.1.	Poslani opomini dolžnikom	379.842	266.688.152	211.143	219.925.929	168.699	46.762.222
1.1.2.	Plačila na podlagi poslanih opominov dolžnikom	195.863	148.720.402	151.178	144.745.773	44.685	3.974.630
1.2.	Telefonski pozivi						
1.2.1.	Pozivi po telefonu	21.399	23.825.889	21.366	23.816.320	33	9.570
1.2.2.	Plačila na podlagi telefonskih pozivov	13.952	16.779.093	13.930	16.777.364	22	1.730
2.	Sklepi o davčni izvršbi						
2.1.	Izdani sklepi	305.080	628.805.750	145.168	563.971.992	159.912	64.833.758
2.2.	Plačila na podlagi izdanih sklepov	288.500	199.522.254	169.505	183.695.083	118.995	15.827.171
	Terjan dolg po poslanih opominih, pozivih po telefonu in sklepih	706.321	919.319.791	377.677	807.714.241	328.644	111.605.550
	Realizacija po poslanih opominih, pozivih po telefonu in sklepih	498.315	365.021.750	334.613	345.218.220	163.702	19.803.531

Vir: Finančna uprava RS

Če dolga ni mogoče izterjati iz denarnih prejemkov dolžnika, denarnih sredstev na računih, terjatev dolžnika, premičnega premoženja ali vrednostnih papirjev dolžnika, se lahko davčni

organ odloči za posebno obliko davčne izvršbe na dolžnikovo nepremično premoženje in delež družbenika v družbi ter iz premoženjskih pravic (če jih dolжник ima). Omenjene posebne oblike davčne izvršbe opravi sodišče v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo in zavarovanje.

Finančna uprava RS je v prvih osmih mesecih 2014 (preko državnega pravobranilstva) predlagala sodiščem 1.591 vknjižb zastavne pravice na nepremičnem premoženju ali deležu družbenikov za dolg v višini 115.516.365 EUR.

Pri 221 dolžnikih so bile v navedenim obdobju izvršene vknjižbe zastavne pravice na nepremičninah za dolg v znesku 11.212.632 EUR. Sodišče je opravilo 34 prodaj in s kupnino se je poplačal dolg v višini 915.402 EUR.

Finančna uprava RS, kot upnik, lahko zahteva tudi uvedbo stečajnega postopka. V prvih osmih mesecih 2014 je Finančna uprava RS v 64 primerih predlagala uvedbo stečajnega postopka zoper dolžnike, ki so bili dolžniki v skupnem znesku 20.574.507 EUR. Sodišče je stečaje zaključilo v 16 primerih. Iz stečajne mase je bilo poplačano za 5.676.841 EUR dolga.

Z namenom povečanja učinkovitosti izvršbe so bile z ZDavP-2G (Uradni list RS, št. 111/13), ki je začel veljati 1. januarja 2014 sprejete spremembe veljavnih določb. Na podlagi le-teh se je:

- razširil krog oseb (porokov) zavezanih za plačilo davčnega dolga, če so premoženje pridobili od davčnega dolžnika neodplačno ali po nižji ceni od tržne cene v letu oziroma po letu, v katerem je davčna obveznost nastala,
- uvedel nov institut – zadržanje zastaranja, ki pomeni, da zastaralni rok ne teče in posledično ne pride do zastaranja in s tem odpisa davčne obveznosti, če se med tekom zastaralnih rokov pojavijo ovire dejanske ali pravne narave (na primer: zaradi insolvenčnih, zapuščinskih in drugih sodnih postopkov),
- dopolnilo določbe, ki urejajo obvezno zavarovanje davčnega dolga, ki omogočajo večjo verjetnost poplačila davčne obveznosti oziroma onemogočajo izogibanje plačilu dolga.

Iz zgoraj predstavljenih podatkov izhaja, da se stanje na vseh agregatih rahlo izboljšuje in da so bili izvedeni številni ukrepi za izterjavo oziroma drugi ukrepi, da ne bi prišlo do nadaljnega povečevanja dolga pri posameznih zavezancih.

Finančna uprava RS v procesu združevanja zasleduje cilj, da bo z reorganizacijo in združevanjem uradov povečala učinkovitost poslovnih procesov, ki bodo pripomogli k nadaljnjemu izboljšanju poslovnih rezultatov Finančne uprave RS.

V predlogu akta o sistemizaciji bo npr. predlagala, da se približno 100 uslužbencev, ki sedaj izvajajo naloge administrativne izvršbe, razporedi na delovna mesta izterjevalca, kjer bodo lahko aktivneje vključeni v postopke davčne izvršbe. Dosedanja opravila referentov za administrativno izvršbo pa bo zaradi izboljšav in optimizacij programske podpore v postopku izvršbe možno v večji meri avtomatizirati.

4) SIVA EKONOMIJA:

Pojavnost sive ekonomije in drugih oblik prikrivanja ali izogibanja obveznostim ni le ekonomski, temveč tudi družbeni pojav. Največkrat sivo ekonomijo spodbujamo tudi sami, ker jo imamo za samoumevno in jo toleriramo. Preprečevanja se moramo lotiti celovito, tako s spodbudami in odpravljanjem poglobitnih vzrokov kakor tudi pregonom, nadzorom in kaznimi. Cilj bo dosežen,

če bodo ukrepi spodbudili spremembo obnašanja posameznikov, ki delujejo kot država, kot podjetja in kot potrošniki. Cilj je dvig splošne kulture izpolnjevanja obveznosti in pravičnejša porazdelitev bremen. Izogibanje različnim vrstam obveznosti v obliki davkov, prispevkov in drugih vrst dajatev v Sloveniji je razmeroma pogosta praksa.

Za učinkovitejše obvladovanje sive ekonomije oziroma za učinkovitejši nadzor le-te so bili v letih 2013 in 2014 sprejeti številni ukrepi, ki jih navajamo v nadaljevanju.

1. Preprečevanje dela in zaposlovanja na črno

Sprejet je bil novi Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (v nadaljevanju ZPDZC-1), ki se je pričel uporabljati 18. 8. 2014. Glede na to, da je novi zakon prinašal novosti na področju nadzora dela in zaposlovanja na črno in tudi dodelil nove pristojnosti sedanji Finančni upravi RS, so bile pred uvedbo ZPDZC-1 v okviru delovne skupine izvedene številne aktivnosti. Pripravljen je bil načrt aktivnosti, priročnik za izvajanje nadzorov, izobraževalna gradiva ter izvedena izobraževanja (dve usposabljanji v dveh izvedbah za izvajalce nadzora), kaznovalne usmeritve, načrt operativnih aktivnosti za obdobje do 1. 1. 2015 in načrt komunikacije z javnostjo.

Po začetku veljavnosti ZPDZC-1 se je v prvem mesecu s povečanimi aktivnostmi izvajalo nadzor z mobilnimi enotami v sodelovanju z inšpekcijo. Med 18. avgustom in 30. septembrom 2014 je bilo opravljenih 1141 postopkov nadzora nad delom in zaposlovanjem na črno. Mobilni oddelki Finančne uprave RS so na terenu obravnavali prek 280 prijav, ostale aktivnosti pa so potekale poleg drugih rednih nadzornih nalog Finančne uprave RS.

Dejavnost, ki jih je preverjala Finančna uprava RS, so razvrščene pod prevozi, gradbeništvo, druge storitvene dejavnosti in druge dejavnosti, tudi dejavnost trgovine, gostinstva, vzdrževanje in popravila motornih vozil. Med drugim pa še: frizerska dejavnost, predelovalne dejavnosti, finančne in zavarovalniške dejavnosti, druge raznovrstne poslovne dejavnosti, dejavnost za nego telesa. Sistemsko se spremlja in obravnava tudi primere nedovoljenega oglaševanja, ki je novo pooblastilo finančne uprave RS v okviru ZPDZC-1.

Rezultati:

Do sedaj je bilo izdanih 20 odločb, s katerimi je bilo prepovedano opravljanje dela ali dejavnosti in 65 plačilnih nalogov in izrečenih za 98.500 EUR. V štirih primerih so bili podani obdolžilni predlogi, po katerih je sodišče štirim posameznikom (tujim državljanom) že izreklo globo v skupnem znesku 3.100 EUR, trem pa je bilo tudi odvzeto blago.

2. Obvladovanje davčnega tveganja pri gotovinskem poslovanju

V preteklosti se je v nadzorih praviloma ugotavljalo, da so zavezanci, ki so poslovali z gotovino, uporabljali računalniške programe ali elektronske naprave, ki so omogočali elektronsko zmanjševanje podatkov o opravljenem prometu. S takim ravnanjem se je spodbujala siva ekonomija in delo na črno, ki je predstavljalo nelojalno konkurenco poštenim gospodarskim subjektom. Z namenom zmanjšanja obsega elektronskega prirejanja podatkov o doseženem prometu je bil dopolnjen 38. člen Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2, ki določa obveznosti zavezancev pri elektronskem obdelovanju podatkov. Novela ZDavP-2F (Ur. l. RS, št. 94/2012) je začela veljati 1. 7. 2013, ki sedaj v osmem odstavku 38. člena ZDavP-2 določa, da zavezanec za davek ne sme imeti ali uporabljati računalniškega programa ali elektronske naprave, ki omogoča brisanje, prilagajanje, popravljanje, razveljavljanje, nadomeščanje, dodajanje, skrivanje ali kakršno koli drugačno spreminjanje katerega koli zapisa, shranjenega v napravi ali na drugem mediju, brez hrambe izvornih podatkov in vseh poznejših sprememb. Kršitve navedene določbe predstavljajo posebno hude davčne prekrške, za katere so se s to spremembo ZDavP-2 določile višje kazni, in sicer za samostojne podjetnike posameznike do 70.000 EUR in za pravne osebe do 250.000 EUR.